

ACC. N:R M. 8477:1-52.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta
Socken: Asarum Berättat av:
Uppteckningsår: avskr. 1942. Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

Folkets klädedräkt och dagliga vanor omkring 1860. s. 1.
Hemmadoktorer och kloka. s. 32.
De gamle "Vaitteherarne". s. 38.

ACC. N:R.

M 8477 : 1.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Folkets klädedräkt och dagliga vanor omkring 1860.

Om sommaren gingo männen ofta barhufvade under sitt arbete. Men en och annan skallig gubbe som var rädd för att solen skulle smälta hjernan på honom, hade en liten skinnluya = skinnkachett på hufvudet på vilken allt håret blivit bortskrapat. De liknade mest en vatten^skopa eller stor grytsked. De få jag sett, voro alla gjorda av getskinn. Om hösten då säden bars in med höbågar och man dervid aldrig kunde undvika att vassa kornagnar som lossnade från strået kommo ner emellan skjortan och ryggen, förorsakande den mest olidliga klåda och sveda. Brukade en och annan av lindbast fläta ett slags "luor", som framtill hade bara ett kort, tvärt nedviket brätte eller "skygge", men baktill var det så långt att det gick ner på ryggen. Dessa "luor" voro mycket praktiska men det var icke många som förstod konsten att fläta dem så att de fingo sin rätta form. Förmodligen hade de brukats mera förr

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 8477: 2.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så att konsten att göra dem nu var på utdöende. Till formen liknade de mest en "sydväst" sådan som sjömän använda.

Om vintrarne hade man "Fläskahättor" ! Ett slags stora hufvudbonader med sidoklaffar att slå ner både om öronen och nedom nacken. De äldsta voro av får eller getskinn. Men sednare syddes de av hemväft vadmal. (Håret var kvar, och vette utåt).

En och annan konstförfaren kvinna brukade fläta sommarhattar av lång råghalm. Man plockade för hand vid tröskningen ut de längsta och gröfsta halmstråen som fastän de en gång krossats av slagan = "plöjeln" vid tröskningen, ännu en gång bankades på en slät bräda med en rund "knavring", vanligen potatesstöten. Dessa hattar användes dock aldrig av kvinsen sjelva utan endast av drängar och yngre pojkar. Bonden sjelv skulle oblidkeligt chikanerat sig om han gått med en halmhatt på hufvudet. Heldre då den tjocka fläskahättan i värsta sommarhettan, om han inte hade någon skinnlua! Från tidigt på våren och till fram mot Mårtensmessa gingo män så-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:3.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräkne Adress: Svängsta.

Socken: Asarums Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- väl som kvinnor antingen barfota, vilket kallades: " Gå barfotalasse " ! Eller med träsko, på de bara fötterna, Då man sådes " gå kippskodd ". Då träskorna blevo tunnslitna pinnade man med små pinnar av hasselträ fast 7 a 8 lag med näver under träskobottnarne samt skodde under hälen med en " sinka " = klackjern. Under kalla vintrar med mycken snö, drog man getraggsockar utanpå träskorna och trampade fram i snön med dessa. Det blev spår som efter en Björn, men fötterna stod sig mot kölden. Händerna skyddades av tjocka ullvantar, som kallades: " Påsavantar ". Men det ansågs manhaftigt att i det längsta gå bar om händerna, vad arbete man än hade, anners fick man heta " Fröskylling " !

Beklädnaden bestod föröfrigt endast av ett par grova blaggarnsbyxor blaggarnsskjorta väst och tröja samt i värsta kölden en större tröja av får eller getskinn kallad " Pate ", utanpå alltihop. Först mot slutet av 1870 talet började man med stickad undertröja och kalsonger. Förrän de stickade ulltröjorna kom i bruk hade en och annan av bönderna ett av skräddaren

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 8477:4

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sytt underliv som bars närmst skjortan och som syddes av vadmål, men detta saknade ärmor och räckte knapt till midjan. Men det skulle ansetts allt för vekligt och morsgrisaktigt om yngre personer, eller arbetare lagt sig till med sådant.

De härövan omtalade " Patane " häktades fast på ett säreget sätt! Istället för knappar fanns på 3 högst 4 ställen på högra fliken stora knutar av ålremmar vars båda lösa ändar stuckets igenom skinnet på Paten och knutits till innanför så att de sutto fast. Mitt emot dessa fanns å venstra fliken öglor , likaså av ålremmar som flätats samman. Dessa öglor trängdes över de store knutarne hvar på paten satt fast som om det varit knappar och knapphål. Man kallade detta för :
" Att häkta paten " Ehuru väl att der varken fanns häktor eller hakar.

Angående männens byxor hade man i början på 1860 talet nästan allmänt börjat kläda sig i långbyxor. Men en och annan av de gamle gubbarne sågs ännu gå med knäbyxor. Dessa bundos utanpå strumporna strax nedom knäet med tumsbreda virkade band, gjorda av mångfärgat garn (kallat Zafiregarn) .På

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 8477:5

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

yttersidorna knöttes banden i rosettform kallade " ygglor ".
Stället, på benet der rosetten knöts kallades " Hosestan ".

Hvardagsskjortorna av blaggarnsväv, försågs med en helt smal nervikt krage. Men helgdagsskjortan av blekt linnegarn hade en bredare krage som viktes ner utanpå tröjkragen. Ofta var den försedd med konstsohm så kallad hålsöm. Skjortlinningen vid handleden var även i regel något uppvikt. Man ville gerna visa att man hade vitt vackert skjorttyg och såväl krage som handlinning gned med " Gnisten " så att det var blankt och glänsande. Om söndagarne då folket mangrant gick till kyrkan bar männen alltid tröjan på armen så hela skjortärmen skulle bli synlig !

Den gamla seden att gå beväpnad till kyrkan var ju för längesen bortlagd. Men i hemorten, såväl då man gick till grannarne som då man gick utsocknes förekom ofta att man gick med yxan på armen och ännu oftare att bössan hängde på ryggen. Yxan var för resten nästan nödvändigt att alltid ha med sig. Med undantag av de större landsvägarne fanns knapt annat än

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 8477:6

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnanåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dåliga skogsvägar som endast om vintrarne vore framkomliga varför man heldst följde de urgamle gångstigarne och här behöfde ofta huggas bort uppväxande buskar, nerhängande grenar, av storm och snötyngd kullbrutna träd m. mera. Under vårflödet behöfde ett kärr spångas med träklampar på sankaställen som stigen passerade. Än var det ett träd som behöfde fällas över en bäck så att man fick en spång Och eftersom alla hade gagn av att stigen höllos i gångbart skick var det också en oskriven lag att vilken som kom stigen fram borde hjälpa till att hålla stigen i ordning. Om bonden som rådde om skogen händelsevis kom och såg någon hugga några träd till att bättra på stigen med sade han aldrig något derom. Han hade sjelv nytta av att stigarne höllos i gångbart skick. Det kunde också hända att de betande djuren brutit ner stängslet vid något svedjeland och då måste några lämpliga småträd huggas för att bota gärdesgården med. Likgiltigt förövrigt om detta var i hemorten eller på utsocknes område. Man var mån om varandras tillhörigheter på ett helt annat sätt då än nu. Då förstod man att man

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 8477:7

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

behöfde varandra och att både samhälle och individ mådde bäst av att vara eniga. En tillfällig oenighet eller till och med ett blodigt slagsmål förändrade icke åskådningssättet.

Av det nu anförda förstå vi att den gamla vanan att alltid gå beväpnad ännu sålänge var nödvändig om än fredandet av liv och lem ej längre var för handen. Det hände också fram i mitt minne att skogsboarne när de gingo till kyrkan hade yxan med sig ända tills de kommo fram till landsvägarne Här gömdes yxan i en buske och hemtades åter vid hemgåendet.

Om vintrarne då det var mycket snö hade männen ett slags fotbeklädnad som kallades " träskostövlar " De bestodo av ett par träsko, grova i godset, och så stora att man kunde ha två par strumpor i dem. Till träskorna voro med fin messingstråd najade fast ett par vida och rätt höga skaft av smorläder. Vid vristen var metalltråden virad rundt om träskoen 5 a 6 varv derför att den ej vid påfrestning skulle spricka sönder. När man tagit dessa fotfodral på sig om morgonen fingo de sitta kvar på fötterna tilldess man efter att ha givet oxarne

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:8

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sista nattfodret skulle lägga sig vilket brukade ske sådär vid 10 tiden på kvällen. Om arbetet för dagen ej var längre från hemmet än att man kunde hålla middag hemma fick träskostövlarne med vidhängande snö och smörja sitta på fötterna medan man satt till bords. Var det nu så att man hade gödselkörning för sig och det då hängde en hel del illaluktande dynga vid dem fästade man intet avseende härvid. Någon hygien var aldrig tal om !

Många bondgårdar och nästan alla torpstugor, bestodo omkring 1860 talet av ryggåsstugor. Höganloft fanns i regel åtminstone vid ena ändan. Men många hade sådana vid båda ändar på stugan. Denna var då alltid försedd med takfönster samt ett mycket litet sidofönster å södra långväggen, strax nedom takhopsen. Glasen i dessa fönster voro mycket små, något större än ett spelkort och var grönt i material samt voro alltid infattade i blyspröjsar. När solen sken igenom glaset uppstod ett mycket vackert färgspel, derigenom att glaset i sig sjelf var grönt. Man hade genom iakttagelser på solens olika ställning någorlunda reda på tiden Och detta var på många

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

8477:9

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg

Härad: Bräktne Adress: Svängsta.

Socken: Asarums Berättat av:

Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ställen den enda klocka som fanns i huset. Vi hade ett uttryck för det mest önskvärda i ett hem, så lydande: När du får en hund och en tuppe, en bössa och en klocka, Så har du de aldra förnämsta bohagen ! Anspråken på husgerådssaker voro också minimala. En jerngryta med tre ben, att laga maten i, måste ju finnas. Men när gröt, rofvor eller välling lagats häri hände ofta att grytan sattes ner mitt på golvet, hvar på hela familjen slog sig ner i ring omkring densamma samt åto samfäldt ur den sotiga grytan. Sådant har jag sjelv sett! Jag hörde berättas att det fanns ställen der ej alla familjemedlemmarne hade varsin sked utan barnen fingo bytas vid och ömsevis bruka en sked tillhopa. Både " Petter Koskas " och Myr Nissens skulle varit så illa riggade, men jag var ej inne i någon av dessa stugor när de hade någon supan mat så att jag kan ej säga att jag sett hur sådant bolagsätande gick till.

Nöden och fattigdomen ibland arbetarne var förfärlig. Bröd saknades ofta , och öfverallt på vägar och stigar kunde man möta en fattig käring som rännt omkring i nabostugorna och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:10.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

försökt låna en skiva bröd så att åtminstone något fanns till kvällsmaten. Blev det nu engång så välsignat för en sådan stackare att den fick ett par pund mjöl att baka några kakor av så måste ju det lånta betalas och då var det om ett par dagar lika eländigt igen.

När det spordes att någon i byalaget skulle ställa till med att baka bröd, infunno sig alltid några fattiga käringar och tiggde en " göpen " mjöl (Göpen = så mycket man kunde rymma i båda händerna) Av sådana små kvantiteter bakades " Glöa - foister " = ett slags små bröd.

Alldenstund ingen numera torde ha reda på hur detta gick till, torde en beskrivning härom intressera !

Mjölet tömdes i ett litet trätråg eller ett lerfat om sådant fanns att tillgå. Kokhet vatten slogs på och rördes isamman med mjölet tills hela massan blev tjock som en gröt. Hade man en nypa jäst blandades denna i , men jag såg många laga glöa foista utan att ha någon jäst. Massan fick i alla fall stå en lång stund och något torka till i solskinet, eller

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:11.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

framför spisbrasan. Derpå ältades den så kallade degen flera gånger och formades till en kaka som derpå lades på en stenflisa, kallad "Foiste - sten" (Sådana tunna och flata stenskivor kunde man hitta ute i marken och en sådan fanns i varje fattigmansstuga, den brukade alltid ha sin plats vid sidan om "fyern" = spisen).

Stenen med kakan på sattes nu ovanpå eldglöderna i spisen och fick stå så en kvarts timma Derpå lossades kakan försiktigt med en kniv och vändes om på andra sidan. När den på så sätt vändts om ett par gånger ansågs den bakad Och dessa kakor fingo namn av "Glöa - Foister".

Husgredssakerna voro få, klumpiga, och av ett egendommeligt utseende. Stolar fanns sällan andra än så kallade "trebenstolar" Sitsen till dessa var en tre tum tjock, klyfd skiva av bok eller björk med tre st. skalade grova enstövar till ben. somliga hade vid ena sidan en kort stjert i vilken var fastsatt ett enkelt ryggstöd.

I de hem der ej något riktigt bord fanns, hade man en så

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 8477:12

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kallad bordstol, vars skiva var cirka meterlång och tre tum tjock, med två ben i ena ändan och 4 i andra ändan samt ett par klumpiga hemsidda gångjern på mitten så att skivan kunde slås upp, då man naturligtvis lät den halvan stå still i vilken de fyra benen voro. De båda benen i den uppslagna halvan stodo nu rätt upp och bildade ett slags ryggstöd. Derav fick den namn av bordstol.

Sängar förekom både flyttbara och väggfasta. De väggfasta som hade sin ena ända mot gaveln i stugan hade den andra ändan såväl som framsidan igenspijade med bräder på vilka 7 eller 8 hål funnos. Hönsen som om vintrarne hade sin plats under dessa sängar kunde genom dessa hål sträcka ut hufvudena samt äta ur den framför på golvet stående mathoen. Under sängen gjordes ej rent utan till Julen Den avskyvärda odör som spreds härifrån, och som kändes som en pest om hela rummet kan man tänka sig!

Dynor eller bolster av något slag förekom aldrig, utan på sängbotten lades mossor, Bräken, Ljung och var det riktigt bra bestods det halm, Ofvanpå denna fyllnad bestods ibland

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 8477:13.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

men långtifrån alltid. ett så kallat Skinnatos-täcke = (nöt-hår). På detta låg man och hade till påhölje en så kallad "kafring". En sådan lyx som lakan var ej ens bekant till namnet. Under hufvudet hade man en liten säck av blaggarnsväv fylld med topparne av rörvass ! Hade man snuva eller förkylning, virade man strumpan man haft på foten för dagen hårdt om halsen medan man sov! Detta hjälpte nästan alltid !

Innanför dörren till höger i varje stuga var vrån der sopkvasten i regel hade sin plats, när den ej användes. Men blev en kalv eller gris sjuk, afstängdes detta hörn med några bräder och här fick nu det sjuka djuret tillbringa dag och natt tilldess det antingen blev bra eller dog, då kadavret kastas ut på backen bakom lagårn. Der kråkor och korpar infunnos sig och kalasade. Med spada och björkkvast skövade man ut det affall som samlats i vrån under den tid det sjuka djuret vistats der. Mycket sällan förekom att vrån skurades efter en sådan inkvartering. Någonting som hette desinfektion var absolut okänt !

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:14

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnmåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I ett av de främre hörnen i stugan fanns på de flesta ställen ett hörnskåp i vilket husfadern brukade ha sin bränvinsflaska, tillika med andra viktiga tillhörigheter. Och något som här aldrig saknades, var en träask i vilken husapoteket förvarades! Som den dåtida medicinen bestod av helt annat än ne än nu för tiden, torde en kort beskrivning över de viktigaste vara på sin plats, för att ge ett begrepp om vad som dåför tiden ansågs behöfligt för folkhelsans bevarande.

Ett i ett papper insvept ormskinn saknades aldrig. Fick någon frossan skulle någon del av detta skinn gnuggas sönder läggas i uppkokt mjölk, eller längre fram i tiden i kaffe och serveras den sjuke att dricka ur så varmt som möjligt. Men den sjuke borde ej veta om vad för smörja han drack! Ormskinnet fick ej vidröras med blotta händerna. Äfven Fallandesot kunde botas med ormskinn tillika med andra flera sjukdomar, men hur kurerna gingo till, skulle bli alltför långt att här omtala.

Ett vessleskinn fanns ofta i samlingen. När kreaturen gingo i bet om sommaren ~~xxxxxxxxxx~~ hände ofta att de blevo

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:15.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ormbitna, då de i regel både svulnade och blevo sjuka. Märkvärdigt nog fick ej ormarne skulden för djurens sjukdom. Istället sade man att de blivit Vessle-bitna ! Och såsom bot härför skulle en liten bit av ett Vessleskinn läggas i en dryck mjölvälling som det gällde att få det modfällda djuret att dricka. Detta hjälpte, påstods av de kloka. Undras vad våra veterinärer säger härom !

Om det fanns möjlighet att anskaffa ett par Flädermössvingar fanns även sådana i husapoteket. De som voro sysselsatta med skogshuggning borde ha en sådan vinge insatt mellan skaf-tet och jernet i ögat på yxan ! Råkade man hugga sig med en så skäftad yxa blev såret aldrig svårt att läka ! Stal någon yxan, hade han ingen ro förrän han lemnat den tillbaka igen och ville man rödja undan slånårsbuskar vid åkern, slog det ej gerna upp några rotskott från de avhuggna stammarne. Allt detta under förutsättning att vissa kraftiga besvärjelser lästes över yxan sedan den skäftats på nyss omtalade sätt. Detta kunde endast en verklig trollgubbe göra. Och som jag ej är nog förmäten att göra anspråk på så hög rangställning,

Skriv endast på denna sida !

ACC. N:R.

M. 8477:16.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

är formulären mig obekanta .

Men många fledermöss blevo skjutna av far och mig, och för deras vingar fingo vi 16 skilling stycket = (33 öre).

Lika mycket som ett dagsverke betaltes då för tiden !

En Flygrönspinne saknades aldrig. (Flygrönn är en vanlig rönn, men den skall växa antingen högt uppe på ett berg i en skreva, eller såsom ibland händer, såsom en parasit uppe i en klyka i ett annat träd) . Flygrönnen ansågs duglig till varjehanda " hocus pocus ". Men det mesta jag såg den användas till: Var att bota tandverk ! Man skar ut en liten speta av flygrönnen och petade dermed rundt den värkande tanden tills spetan blev blodig. Derpå borrade man ett hål i en större Bok eller Ek, satte in spetan häri och slog en tät propp i hålet så att ej luften skulle komma till spetan. Naturligtvis lästes även en kraftig besvärjelse ! Ett träd som på detta sätt botats tandvärk i borde inte huggas, ty då fick den som högg tandvärken, och denne kunde icke botas. I Norra Hoka i Ikornahultet fanns vid en vägkorsning en stor Bok, i

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

8477:17.

Landskap: Elekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vilken över tjugo tandvärkspluggar sutto inslagna. När skogen där utsåldes i smålotter fanns ingen som vågade hugga den. Den var ihålig så att Bålgetingar byggt bo i den. Trädet stod kvar över 20 år efter den öfriga bokskogen huggits. Så en söndag skulle ett par pojkar röka ut bålgetingarne och satte eld i öppningen. Som trädet var murket inuti fattade det eld och brann ner, anners hade det väl stått ännu !

Om sommaren när etternässlorna växte borde man passa på och afskära 9 st. stjälkar av de störste man fann. Dessa förvarades över vintren Ty både sent på hösten sedan nässlorna visnat ned och likaså tidigt på våren förrän nässlorna vuxet upp kunde någon i huset få " Elvablåsten " Detta var ett slags utslagssjukdom, huden kunde på en flathands storlek bli mycket röd och der blev tätt med små vattenfyllda kvesor. Dessa utvecklade en förfärlig klåda så att det låg ej inom det möjligas gräns att hålla fingrarna derifrån och rev man hål på blåsarna = (kvesorna) uppstod svårläkta sår. Men utslaget stannade ej kvar på samma ställe mer än

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

8477:18.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en a två veckor derpå flyttade den sig på ett annat ställe. Blev det ej botat kunde denna åkomma hålla på halvårsvis. En mycket svår och ytterst obehaglig utslagssjukdom.

Vid botandet skulle man först sätta alla nio nällestycken i munnen så att man samtidigt kunde blåsa luft igenom alle- sammans och tre gånger skulle det blåsas på varje ställe som var angripet. Derpå smordes stället med en hemlagad vätska som luktade mycket starkt, men vars beståndsdelar jag ej kunde få reda på. Drpå bands en duk om som borde ligga orubbad i nio dygn efter vilken tid utslaget i regel var försvunnet. Botandet borde ske en torsdagskväll sedan solen gått ner. Till detta botande hörde jag ej omtalas att någon läsning behöfdes !

Hvad nu orsaken kunde vara att så många i min uppväxt besvärades av Elvablåst är svårt att säga. Nuförtiden före- kommer den ej. Vi ha väl något liknande i Exem, men denna förhåller sig ej på samma sätt !

Dethär var bara ett litet prov på vad som ansågs nödigt

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:19

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i ett dåtida husapotek. Men det nu uppräknade var långt ifrån allt. Sjukdomarne voro ju många, men botemedlen voro ej heller få, Men det är att märka: att fastän var och en anskaffade nödiga ingredienser, var det högst få som förstod att använda dem, och ännu färre som hade reda på de många och olika besvärjelseformulären, hvarför en så kallad klok alltid fick anlitas när något kom i olag och dessa aktade sig mycket väl att lära bort konsten. Af kloka gubbar hade vi i våra orter Kol-orre i Per Nils Hoka Och Mölle Erik i Påkamåla som mest anlitades. Mölle Jakop i Grimsmåla ville väl vara med på ett hörn Men han var bara en av de små profeterna !

Av kloka käringar var kloka Maria i Torstarp den som var mest beryktad här i orterna.

Granskar man med eftertanke, såväl de gamlas botemedel som sättet att använda dem, framgår tydligt att brukandet av dessa enkla naturmedel måste leda sitt upphov från en tid gående tillbaka till mensklighetens barndom , således långt

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M 8477:20

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

före all historisk kunskap. Och att bruket av dessa naiva påhitt kunnat bibehålla sig genom alla årtusenden och motstått inflytelsen av flera ombyten av religioner måste betraktas såsom tillhörande mensklighetens dunkla och outredda företeelser! Men det framgår också tydligt, att urfolken känt behof av att med bönor och besvärjelser anropa sina gudar så att bruket att bedja till sin gud, är något som folken kände till, långt före de kultiverade religionernas tillkomst. Trots den goda folkhelsa som fanns säger det sig själv: Att botandet med dessa enkla medel, ofta måste misslyckas! Men man hörde då aldrig att någon satte skulden på de enkla medlen. Utan det var bara trollgubbens fel derigenom att han ej läste de rätte bönorna. Derför hände ofta att två a tre olika kloka gubbar användes efter varandra om krisen blev långvarig. Någon av dem skulle väl förstå att läsa den rätta och ofelbara bönen. Det var då som nu ofta svårt att vara profet i sitt eget land.

De nöjen och förströelser som stodo folket till buds i

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No 8477: 21.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Äldre tid voro äfven av enklaste slag. Dermed var icke sagt annat än att man kunde glädjas lika bra som nuförtiden och sällan hade nöjet ånger och samvetsqual i släptåg. De lade i allmänhet an på att uppöfva och utveckla styrka och vighet. Sålunda funnos vid flera byar, en på bygatan liggande, i de flesta fall rundad sten av rätt försvarliga dimensioner. Den gick under benämningen : " Drängalötten ". Och det gällde för den manliga ungdomen att lyfta denna sten från marken. De voro så väl afpassade med storleken, att endast starka karlar förmodde lyfta dem. Härom hölls vad i det oändliga och otaliga voro de påhitt och finter varmed en klenare person trodde sig bli i stånd att lyfta den för alla ömma känslor döfva stenen . Det berättades att någonstans på Listerlandet skullat funnits en sådan lyftsten med inskrift! På ena sidan stod inhugget: " Vänd mig omkring, skall du få se en underlig ting." När nu någon efter mycken möda lyckats vända den om stod på den sidan: " Lägg mig som jag låg, jag har lurat många så "!

Om dessa, vid ganska många byar förekommande stenar i

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR

M 8477:22.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

långt aflägsna tider tjenat något kufftbruk fanns emellertid inga sägner om. Jag hörde emellertid ej omtala några sådana. Men man betraktade i alla fall stenarne med en viss vördnad, och det ansågs olycksbringande om någon lade in dem i någon gårdesgård eller flyttade bort dem från bygatan. En gång blev jag vittne till när en sådan sten kördes undan och sänktes i en sjö, och nog blev det otur härmed alltid, var nu orsaken stod att finna!

På vägen utanför ladugårdarne hos Karl Jonason i Jepps Hoka (vår dåvarande husbonde) låg en sådan drängalött, och nästan varje söndag skulle såväl bondens egna pojkar och drängar samt många andra som samlades dit lyfta på den här pjesen. Den var ovanligt stor och tung samt nästan rund och dessutom glattsliten så att endast mycket starka personer kunde lyfta den. Der svors och dumberades söndagarne igenom och emedan bonden var läsare tyckte han ej om dethär oljudet. En måndagsmorgon befallde han dränga-Kalle att lassa stenen på släpan samt köra ner den i Möllesjön. Den äldre drängen Jösse varnade härför,

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 8477:23.

Landskap: Blekinge..... Upptecknat av: August Holmberg.....
Härad: Bräkne..... Adress: Svängsta.....
Socken: Asarums..... Berättat av:.....
Uppteckningsår:..... Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och mente att det blev bara otur med sådant. Men bondens befallning måste ju åttlydas och Kalle knekade i väg med sina oxar och stenen på släpan efter, nervid den mycket branta stranden körde Kalle så nära sjön som möjligt så att släpan kom ut på brinken. Stenen borde ju rullat ut av sig sjelv men hur det bar till släppte den ej utan släpan gled ett långt stycke ned, rädd för att oxarne skulle dragas baklänges i sjön nerför den branta sluttningen gav Kalle oxarne var sitt piskrapp och hojtade åt dem med sina lungors fulla kraft. Oxarne spännde i av alla krafter och stenen rullade ändtligen ut i vattnet, men den ena oxen tog i så häftigt när de skulle hålla igen att han försträckte sig och måste slagtas dagen derpå. Kalle svor dyrt och heligt på att allting gått till på här beskrifna sätt, och nog tyckte vi lite var, det var underligt att den store oxen behöfde spränga sig på en tyngd som ej var större än vad en stark person kunde lyfta.

Ända fram i mitt minne hade de flesta bönder sin mesta utkomst av kreaturskötseln. Åkrarne voro små oregelformade och dåligt skötta. Endast på ett och annat ställe hade någon

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:24

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

börjat med mossodlingar. Alla kärr och sidländta egor lågo outdikade och användes endast till slätter och beten. Genom svedjelanden hade varje bonde mera sommarbete än han kunde avbeta och detta var orsaken till att varje bonde hade större kreaturstock än han kunde vinterföda. Men det var icke enbart bristen på foder som förorsakade att djuren alltid om vårarne befunno sig i ett ytterst dåligt tillstånd. Ladugårdarne voro i högsta grad mörka dragia och osunda. Många ladugårdar saknade golv av något slag och när då om våren snön smälte sipprade vattnet in och samlades i de djupa hålor som alltid uppstodo der kreaturen stodo på samma fläck och stampade vintrarne igenom. Sjelva djurens bindslen voro af det mest primitiva slag. En böjd fjädrande Ek eller Grangren sattes om djurets nacke och sammanhölls under halsen av ett litet oken av björk med hål i båda ändar vari den böjda grenen sattes in. Hela inrättningen kallades " Klain ". I klainen gjordes fast lilländan av en lång vriden björkvidja, vars storända stacks igenom ett i väggen borrat hål, denna yttre ända slogs

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8477: 25.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

nu en knut på så att den ej kunde dragas inåt. Men gick djuret intill väggen kunde vidjan gå utåt ett långt stycke. Eftersom hålet i väggen var större än vidjan, yrde om vintern en massa snö härigenom.

På 1860 och 70 talen, var det mycket vanligt, att om vartiden få se större eller mindre stycken av böndernas ladugårdstak bortrifna. Takhalmen användes såsom nödfoder åt kreaturen. På 1880 talet började detta upphöra. I och med att svedjandet blev i lag förbjudet blef det ju mindre gott om sommarbete hvarför kreaturens antal bättre afpassades efter vad varje gård kunde vinterföda. Och i samma mån som kärr och mossar begynte odlas lade bönderna mera vikt vid spannmålsodlingen. Kreaturskötseln som förut varit hufvudnäringen kom efter detta först i andra rummet. Värst gick kreatursminskningen ut över får och getter. Dessa sednare kunde förekomma hela tjogen på en större gård Och likaså var det med fåren. Det gavs knappast någon bonde på skogsbygden som ej hade en större skock får och getter. Pojkar och flickor i 13 a 14 års åldern kunde alltid påräkna, att om vårarne

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8477:26.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

så fort den minsta grönska började spira upp, erhålla plats hos någon bonde såsom vallhjon. De kallades i vardagstal för " Vajtehere och Vajtedäka " ! I en äska hängande över axeln i en " bastatått " hade de sin middagsmat, bestående av bröd och fläsk samt en flaska mjölk. Var hagen der smådjuren betade ej för långt från gården, kördes djuren hem om kvällarne då det ålåg vajtedäkan att hjälpa till att mjölka getterna. Men var beteshagen långt från gården hade man små fållor som djuren släpptes in i för natten, och då måste vajtedäkan både mjölka getterna och bära hem den erhållna mjölken!

Dessa små kreatursfållor voro av flera slag. Fanns en så kallad ängslada i hagen, fick den tjenstgöra som Fårstall, allldenstund den ändå stod tom hela sommaren. Man bara vidtog det försigtighetsmåttet att sätta en spjelgrind i den öppna gaveln samt vältra så mycket sten rundt om foten att icke räven kunde gräva sig in till fåren.

Der sådan lada ej fanns, måste något annat skyddande nattskjul uppföras och ibland hände att bonden vidtalade någon slöjdkunnig torpare, att af i närheten växande Aspar

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No 8477: 27.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Björkar eller Al timra ihop fyra låga väggar som täcktes med granris och försågs med en spjelgrind. Kölden bet inte på varken får eller getter vid denna årstiden, hufvudsaken var att få djuren skyddade mot räven.

En och annan gång gjordes dessa tillfälliga skjul på ett ännu enklare sätt. Väggarne gjordes då precis på samma sätt och av samma material som de gamle flätgären = (Flätgärdesgårdar. Här liksom på nyss förut beskrivna lades några åsar tvärsöfver såsom stomme till tak varpå halvalnstjockt med granris fick utgöra taket. Genom att placera riset på lämpligt sätt, så att det blev betydligt högre i mitten kunde ett sådant enkelt tak hålla tätt även under en hel natts oväder.

Fisk, ingick såsom ett både närande och eftertraktat sogel i de gamles mathållning. Nästan varje husfader fiskade till sitt behof på ett efter årstidens förhållanden lämpligt sätt. Men det fiskades med mycket bättre förstånd än nu för tiden. Man försökte såvitt möjligt var att lemna fisken i fred under lektiden! Något rofferi förekom icke. Man höll

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 8477:28.

Landskap: Blekinge..... Upptecknat av: August Holmberg.....

Härad: Bräkne..... Adress: Svängsta.....

Socken: Asarums..... Berättat av:

Uppteckningsår:..... Född år 1860 i Björnamåla, Asarum.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tillgodo med vad man lyckades få, och unnade sin nästa även något med av vad som fanns i fiskevattnen. Om våren när mösten gick, d.v.s. i 8 de veckan vanligtvis hade man i bäckar som ej voro för vattenrika ett slags fångstdon, som man, att döma efter deras enkla material och uppställningssätt, kan förmoda att har sin uppkomst från mensklighetens barndom. Som väl ingen nu levande kommer ihåg hurdana dessa fiskedon voro, torde en beskrifning över dem vara av intresse!

Där en bäck bildade ett fall, lade man några åsar eller tjocka stakar tvärtom bäcken, på stenar eller strandkanten så att den översta var tätt vid falllets början och den nedersta cirka 5 a 6 fot längre ned, och denne borde ligga 8 a 10 tum lägre än den första i horisontal plan. Derpå högg man 6 a 7 grova, långa och mycket tätkvistiga grangrenar, vars grofva ändar lades på bäckens utjemnade botten, der de kvarhöllos av i botten nerslagna grenklykor. Grangrenarne lågo således över tväråsarne, med toppen långsät strömmen, och så tätt att de bildade ett underlag på 18 a 20 tums bredd. Var denna

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

8477:29

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

botten gles på något ställe flätade man i smidiga grangrenar på tvären om de gröfre grenarne så att hela underlaget blev så tätt att ingen fisk kunde komma igenom. deremot silade överallt vattnet igenom så att vid underlagets nedersta ända kom blott obetydligt vatten. Härnere lade man en grov ås alldeles ner till riset ovanpå bottnen och denna stock vilade med sina ändar på bäckens stränder. Strax ovanför denna stock vred man undan några kvistar i bottnen så att några små hål uppstodo, genom vilka fisken kunde glida igenom. Ovanpå risbotten lade man tvenne grova stockar långsät, en vid vardera sidan samt så långt från varandra längst uppe som risbottnens bredd medgav men dernere skulle det ej vara mer än hälften så stort avstånd och härnere stötte deras ändar mot den förut omtalade ~~stocken~~ tvärstocken. Längst uppe tätades vid båda sidor med sten och mossor så att allt vatten skulle passera mellan längdåsarne över denna enkla risbotten.

Inunder de omtalade hålen ställde man en vid korg eller ett stort kolafat så att öfra kanten gick alldeles intill risbottnen. Var bäckens botten ojemn fick man lägga några stenar

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:30.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Address: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

eller träklampar under så att korgen stod jemt och säkert och för att den ej skulle rubbas av vattnet lade man en sten på botten i korgen. En sådan enkel fiskedon var lika effektiv ifråga om att fånga fisk som vilket annat fiskeredskap som heldst. Men det säger sig själv att ål kunde man ej fånga i sådan redskap.

Med detsamma jag omtalar fisket tör det vara på sin plats att jag något omtalar de gamles båtar: Av de så kallade ökstocarne av vilka mer eller mindre skadade exemplar funnits in- till våra dagar, vid sjöars avtappning, fanns det gott om i min barndom (1860 talet). Min far gjorde en sådan då jag var en 4 år gammal. Dessa höggos ut med yxa ur en stor furustam eller av en Ek och slätades av inuti först med " kängsla " = Ett huggverktyg nästan likt en skarvyxa fastän kängslan icke hade längre skaft än cirka 8 a 9 tum.

Till slut svärtades hela båten inuti med en eld som flitigt flyttades så att den ej brände hål på något ställe. Proceduren med elden avsåg att båten skulle bli varaktigare, ty

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8477:31.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett av eld svagt bränt trästycke ruttnar inte gerna! För att bevara båtarne under vintrarne byggde de gamle vid de större sjöarne ett så kallat Ekskjul = (båtskjul). Till utseendet liknade dessa ekskjul i det närmaste en låg ryggåsstuga der den ena gaveln fattades. Båthuset byggdes alltid med ena gaveln vinkelrätt mot sjön och till denna gavel fanns endast det öfre trekantiga stycket, efter der som sparrarnes nedra fot befann sig och upp till ryggningen. I toppen på denna trekant vilade ryggåsen som uppbar taket. Ingången var på den gavel som vette mot land. I dessa hus drogos ökstockarne opp och lades på ett par grova åsar med bottnen i vädret ett stycke över vattnet. Fiskredskapen och " rolet" = åran, som hade blad bara på ena ändan lades även i förvar i båthuset. Jag såg gamla båtskjul vid flera sjöar, men alla voro nästan fallfärdiga. Det bäst bibehållna jag såg och det som " lefde " längst, fanns vid en större sjö i Jemshögs socken som hette Grytsjön.

I de sjöar der braxen fanns hade de gamle ett slags

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:32.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnmåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fångstredskap som kallades " Kadisser " = katsor. Dessa bestod av en rundel, tätt nerslagna ekpålar der vattnet var sådär 4 a 5 fot djupt sommartid, emellan pålarne flätades tätt med en eller gransprötar, doch så att man på den mot sjön vettande, inåt kilformigt inböjda pålraden lemnade en liten öppning för braxen att komma in i. Som på den tiden fisket i alla sjöar var gemensamt ålåg det byåldermannen att bestämma vilken dag kadissen skulle vittjas. Då den i de flesta fall rikliga fångsten delades mellan byns bönder i proportion till deras gårdars storlek. Bekostandet av uppsättningen av kadisserna delades likaså mellan alla byns bönder. Efter enskiftets genomförande fanns icke längre den gamla sammanhållningen kvar, varför kadisserna så småningom ruttnade ner då ingen förnyade dem . Och i våra dagar torde icke ~~nes~~ fragmentet av någon sådan kadiss finnas kvar mera.

Medan jag är i farten att berätta om gammeldags liv och sedvänjor, torde det vara på sin plats att även berätta något om våra hemmadoktorer som av nutidens överkloka

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:33.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

menniskor vanligen karakteriseras såsom skojare, humbugsmakare och kvacksalvare! Dessa beskäftiga klandrare tyckes icke ens ha en aning om att sjukdomar och skador har varit till ända sedan människans första framträdande på jorden och att menskligheten borde känna sig tacksam för att några personer fallit på den iden att medelst salvor och andra medel försöka lindra sina medmenniskors plågor och iråcade vedermödor. Under många tusentals år fanns inga andra läkare än hemmadoktorer, och de personer, manliga eller kvinnliga som egnade sig åt barmhertighetsverk voro i regel känsliga människor som deltog och ömmade för sin lidande nästa. Denna deras omsorg och deras deltagande gjorde nog lika mycket till ifråga om helsans återfående som deras enkla mediciner. Sålänge inga universitetsbildade läkare funnos betraktades ej den hjälpsökande såsom ett dött känslolöst ting på sin höjd gott nog såsom försöksobjekt. Detta hårdhertade åskådningssätt blev först regel i och med våra universitetsbildade läkares framträdande! Dessas syn på människorna kan bäst karakteriseras med följande sats: Gör edra medmenniskor rätt, men gör dem intet gott.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8477:34

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Följande exempel, till vilka jag varit åsyna vittne kan tillfullo bevisa, att ~~att~~ de så kallade kvacksalvarnes åtgöranden ofta ha varit av den art att den hjälpbehövande haft alla skäl att med tacksamhet minnas deras ingripande vid kritiska tillfällen!

En Midsommarafton hade några ungdomar ställt till med lite träskodans på landsvägen. Flera av ungdomarne hade en flaska med starkt på lomman så att utpå natten blev stämningen hög, och tvenne av pojkarne som voro rivaler om en flicka kommo i gräl, varvid den ene drog sin mackebokniv och tillfogade sin antagonist ett otäckt skärsår som helt frånskilde ett långt stycke av venstra armens innersida så att det hängde löst som en slamsa ända från handleden och 4 a 5 tum ner åt armvecket. Pulsådern blev klyvd på ett långt stycke. Vid Olofs rop att han blivit skuren och efter att jag tagit en hastig blick på skadan skrek jag till en tös: Hit med ett hoseband = (strumpeband) härmed virade jag om armen så hårdt jag förmådde. Bad så någon av de andre se efter att ej Olof i fyllan rev bort förbandet medan jag språng efter en i nästa stuga boende "klok"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:35

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kvinn. " Åka Karna " som var känd och erkänd såsom ortens förnämsta hemdoktor. Någon annan var icke lönt att skicka i väg ty ingen hade nog sinnesnärvaro att redigt göra klart för gumman vad som fordrades av henne. Hon följde med så snart hon fått lite kläder på sig. Kl. var 2 på natten. Hon förband och läkte det ohyggliga skärsåret så att Olof blev bra i armen och har aldrig haft något men av skadan, men ett ohyggligt ärr blev resultatet.

Under villervallan passade Johan Andesson, som var orsak till skadan, på att försvinna, och undgick således för tillfället det grundliga kok stryk han anners kunnat göra sig räkning på! Men Nemesis Diana, som Mäster Palm brukade säga, vakade över att han ej gick olönt ändå. Några år efteråt då han var ifärd med att isa loss vattenhjulet vid Persa-kvarnen der han var mjölnare kom han ikläm mellan flobotten och vattenhjulet och blev der dödad. -

Under mina uppväxtår, således 1860 och 1870 talen hade vi en Djurläkare Petter Svensson i Torstarp som hade långt mera praktik med botande av människors skavanker än egentli-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:36.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-gen djurläkarepraktik. Han botade yttre skador, drog ut tänder på folk o.s.vidare. Ifråga om det sednare var det bäst att komma till honom när han var på gott humör, 'som inom parentes sagt, väl inte ofta var fallet, ytterst hetlefrad som han var! För all del: Fördrog patienten smärtan vid tandens utdragande, utan att knysta, fick han en stor sup efteråt och då kostade utdragningen bara 12 skilling = (25 öre). Men jemrade han sig och ej satt still på stolen medan operationen försiggick, så hände ofta att han fick en rungande örfil, blev utan någon sup och fick ändå betala tre daler = (50öre).

Petter Svenssons flicka, lever ännu 1933 och är väl nu öfver 70 år, samt har ända sedan gubbens död fortsatt praktiken. Men har på sednare åren, på grund av apoteksstadgans bestämmelser som gör det svårt, för att icke säga omöjligt att anskaffa nödiga ingredienser till salvor och plåster nästan upphört med trafiken så att numera endast slår hon åder och sätter på Iglar, Lavemång och koppar dem som äro i behof derav. Alla svårare fall har hon alltid bett de besökande vända sig till läkare.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:37.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I Kyrkhult socken hade vi en berömd och mycket anlitad hemdoktor som i nära 40 år utövade sin praktik och derunder förhjelpste många till helsan som av examinerade doktorer förklarats obotliga! Han dog 1921 eller 1922 och några stickprov tagna ur hans praktik talar för sig själv om den sälsynta förmåga och medfödda begåvning denne person egde när det gällde att bedöma och använda passande fast i allmänhet enkla medel vid botandet av iråkade skador och sjukdomsfall. Sina salvor och mediciner kokade han ihop själv av vilda örter som han i stora mängder insamlade under somrarne.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 8477:38.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De gamle " Vaiteherarne ".

Menniskorna i våra dagar, kan svårligen göra sig ett riktigt begrepp om vad det ville säga att: Släppa kreaturen på bete i skogsmarkerna sådana dessa befunno sig ända fram till till , och något efter mitten av 1800 talet. Gärdesgårdar funnos ingenstädes i byarnes marker utan alla byns kreatur gingo som termen lydde: Klöv om klöv ! Den enda skillnaden bestod deri att Får och Getter höllos avskilda från Nötkreaturen. D.v.säga: De betades på olika håll. Nötkreaturen skulle ha det bästa betet, och smådjuren såsom mera förnöjsamma fingo ta det sämre. Fåren och Getterna, vars antal i somliga byar kunde uppgå till ett 50 tal av vardera slaget och ofta mera, hade i regel minderåriga vaktare av sådär 12 - 14 års ålder. För det mesta pojkar sällan flickor, åtminstone i äldre tiden. Men till nötkreaturen voro vanligen äldre pojkar, och ofta hände att den som engång börjat som vajtehere höll

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 8477:39.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på dermed sålänge han orkade följa djuren på deras vandring i skogsbackarne.

Det var på den tiden en nödvändighet att låta djuren åtföljas av vaktare. Ända fram mot slutet av 1850 talet fanns här rätt gott om vargar i de store skogarne mot Småland. (Om vintertid kom här en och annan varg strövande fram på 1860 talet. Som treåring såg jag sjelv en sådan som gick över Kalv-sjöns is. Den enda varg jag sett i fria tillståndet). Och sålänge inga stängsel skilde byarnes vidlyftiga skogsarealer kunde djuren strövat härutifrån Hoka och Elsebröna ända upp förbi Tingsryd i Småland. Det hände om höstetiden, då varje djuregare skulle ha rätt på djuren för infodring i lagården. Att ett och annat ungdjur som var behäftat med äkta vandringslust och som hörde hemma flera mil uppe i Småland fick hemtas ute i Blekingska mellanbygden! Eller vice versa. Men man hörde sällan omtalas att någon tillegnade sig främmande djur, fastän det ibland hände att det dröjde till fram mot Jul innan rätte egaren kunde uppspåra de bortkomna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 8477:40.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att ett och annat djur likväl "kom bort" under sommarens lopp fick man tillskriva de många "lösdrivare" = (Löshästar, så var namnet) som, följande gammal sed, uppehöll sig i skogarne sommaren lång. Uppehållande sig med tiggeri och heldst tjuveri, och boende i riskojor under utskjutande berghällar eller i gamla Tjärdalshyttor. Egendomligt var, att ett visst samförstånd härvidlag rådde mellan djurtjuvarne och de gamle vaiteherarne, på så sätt: Att om tjuvarne läto hans djur vara i fred, yppade han å sin sida icke att han observerat några kringstrykare på det område av markerna der han uppehöll sig. Äldermännen i byarne höllo i regel länsmännen i orten underkunniga om förhållandet ifall det kom till deras kännedom att "strykare och löst folk", uppehöll sig på byns allmänningensskog. Råkade nu ett "villdreftadjur" komma ibland fåskocken kunde detta saklöst tagas, utan att vaktaren brydde sig derom. Han hade ju sin skock i behåll. Det var av gammalt en hederssak för vaiteheren att kunna hålla sådan uppsigt att han icke mistade något av de djur som voro honom

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:41.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1960 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

anförtrödda.

Det var ett i högsta grad enformigt liv dessa vaiteherar förde! Alltifrån sin barndom så gott som isolerade från umgänge med andra människor om dagarna åtminstone! Och under en tid av 7 eller 8 månader om året. Det hette i dagligt tal, att kreaturen skulle släppas ut på bete 24 April. Men härvidlag fick man rätta sig efter årsväxten! Bristen på vinterfoder var då för tiden alltid ett besvärligt omen. Därföre behöfde man alltid släppa ut djuren så tidigt som möjligt. Men ifrån nu och så långt ut på hösten som djuren kunde erhålla sin föda ute var det vaiteherens göra att följa djuren i skogarna dag efter dag. Regn och oväder fick aldrig utgöra något hinder.

En heres klädsel var den mest minimala! Ett par grova blaggarnsbyxor och dito skjorta, ofta utan någon väst Och till tröja, en gammal som bonden sjelf kasserat såsom varande alltför bristfällig. På fötterna hade han träsko men aldrig strumpor under hela sommarperioden. För att skydda benen från att bli sönderrifna ibland buskar ljung och ris

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No 8477:49.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hade han liksom de gamle "birkebenar" vid träskorna nåttlat fast dubbla lag av björknäver som i överkant ytterligare försetts med en dubbel krage av ett par breda björknäver som på ett konstfullt sätt voro medelst olika skåror knäppta ihop. Hela tillställningen liknade ett par korta men vida stövelskaft. Detta sätt att skydda benen nertill var förutom det skydd det gav mot ris och ljunggrenar, även alldeles nödvändigt för faran av att bli biten av ormar som då förekommo i betydligt större antal än vad nu är fallet.

På hufvudet hade han ibland en mössa höst och vår. Men i den värsta sommarhettan vred han ofta ihop en yvig krans av murgrönsrevor. Dessa voro ganska starka och bladen sutto kvar långt efter att de vissnat, behöfdes mera kunde han sticka in lönnblad mellan revarne som ersättning. Följden av att använda sådan luftig hufvudbetäckning blev att alla vaitehera aldrig blevo skalliga, utan hade håret lika tjockt och oborstat, så länge de lefde! Visserligen var det enligt folktron: Murgrönan som tillskrevs denna konserverande egenskap! Men

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M 8477:43.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det var nog i verkligheten endast luftens fria tillträde som var orsaken. Hårrötterna tvinade icke bort genom den myckna svett som samlas i håret när man använder varm hufvudbonad i solgasset om somrarne.

Till utrustningen hörde även ett bockhorn. Ju större, ju bättre! I venstra tröjfliken var fastbundet en alnslång ålskinnsrem vars andra ända var stucken genom ett hål i den tunnre kanten på bockhornet. På detta sätt kunde han ej tappa hornet sålänge remmen höll. Hornet var, om icke det värdefullaste så åtminstone den käraste egendom heren egde ! När han om kvällarne lade sig och höljde tröjan över hufvudet, for hans fingrar smekande över det blanknötta hornet som om det varit en kär vän han velat egna sin innerligaste hyllning. Det var också gammal sed att hornet skulle ligga bredvid honom i kistan då han engång kördes till graven!

Den matsäck som bestods en vajtehere bjöd inte på några rara delikatesser! En sjuk groft bröd (Sjuk = ett frånskuret stycke av en brödkaka som ej delats i skivor) samt en spicke-sill eller ett stycke torkat fläsk samt en flaska mjölk. Allt-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8477:44.

Landskap: Blekinge..... Upptecknat av: August Holmberg.....
Härad: Bräkne..... Adress: Svängsta.....
Socken: Asarums..... Berättat av:.....
Uppteckningsår:..... Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-sammans nerlagt antingen i en äska som bars i ett rep över ena axeln, eller i en korg med hög grepe på ena sidan som var flat, så att den låg väl till på ryggen. Korgen bars i tvenne korta repstumpar på samma sätt som vi nu för tiden bära en ryggsäck. På så sätt hade heren alltid händerna lediga, på ett ungefär åtminstone ty en yxa hade han alltid med sig Och denna kunde han ej för korgens skull bära som andra skogsströvare brukade nerstucken med skaftet under tröjan på ryggen.

Om vintrarne då vallning ej förekom brukade vajteheren uppehålla sig hos den bonden i byn som hade största kreatursbesättningen, samt då hjälpa till med sysslorna i ladugården. De voro kreaturskötare av första klass, Men något annat arbete dugde de icke till och betraktades därför även såsom mindervärdiga. En smula egendomliga till lynnet voro de likaså, korthuggna i tal och svar samt uttryckte sig gerna på ett sätt som var svårt att förstå. En av dem Krodda Pelle hade sålunda en dag i marken hittat skinnet efter ett får som räven tagit och som

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:45.

Landskap: Blekinge..... Upptecknat av: August Holmberg.....

Härad: Bräkne..... Adress: Svängsta.....

Socken: Asarums..... Berättat av:.....

Uppteckningsår:..... Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

han igenkände såsom tillhörigt ett av bondens får. Om kvällen då folket samlats kring kvällsbordet frågade Pelle fåraheren: Då måtte va bra varmt på dä hållet i marken der du ä mä fåren? Du ska ha dom samlade o låtta dom va i skugga mitt på dan, och se väl efter dem så di inte gör hur di tycker! Dä ä väl inte varmare der jag ä än på det hållet der du ä! gav fåraheren till svar! Få va ho dä vill mä dä, sa Pelle. Men ja sir ette sa inte korna drar å se skinnet och kasta frå se, som din store bagge har gjort, han har lagt bå skinnet o hufvet oppo norre bröne !

Ett enformigare liv än vad dessa gamle Vajtehera förde under största delen av året kan knappast tänkas. Någon gång kunde de väl få se, och kanske även byta några ord med en kringströvande skytt. Men detta var allt. Någon enstaka gång då kreaturen lågo dåsiga i värsta solgasset kunde vajteherarne göra visit hos varandra om än avstånden dem emellan utgjorde hela milen . Det beredde dem ingen svårighet att kunna ta genaste vägen genom de store skogarne. Ty lokalkännedom egde de bättre än någon annan. Det var väl under dessa visiter de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 8477:46.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

meddelade varandra sina kunskaper i fråga om behandlingen av djuren vid alla förefallande behov. Djurens skötsel förstodo de sig på i högsta grad. Det gjorde herens förnämsta ära om sommaren gick utan att något djur eller någon kalv gått förlustig. En mån och duktig vajthere betydde A och O för hela byns nötkreatursskock. De talrika vattenkällor som förr påträffades i skogar och hagar, och som nu till största delen äro igenväxta och uppslammade leder sitt ursprung från de gamle vajteherarne. En hacka av jern bar de med sig från byn, men behöfde de en skoffa eller spade höggo de till sådana sjelva ur en klyfd trästam. Inseende vikten och värdet för kreaturen att alltid ha tillgång till friskt vatten, gräfde de de källor överallt der sådana utan för mycket arbete lät sig göra Och voro mycket måna om att sedan hålla dem fria från ävja och orenlighet!

Så viktigt som det var att ha en duktig Vajtehere, på en tid då kreaturskötseln var den dominerande factorn, och

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 8477:47

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnmåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det egentliga jordbruket hade mindre betydelse, voro dock vajteherarna ytterst dåligt avlönade. De hade 6 skilling för varje kalv som det icke blev någon " ohäll " = (otur) med vid födelsen samt en 5 rigsdaler till varje höstmarknad. Föda och kläder sådant nu båda delar kunde bli, erhöll han hos den bonde der han vistades. Jag hörde inte omtalas att någon vajtehere varit gift! Enstöringar voro de och ensamma fick de förbli så länge de lefde. Så länge de orkade följa med kreaturen ut på bete gick det väl ändå an. Men ville olyckan att de blevo sängliggande på gamla dar var nog deras lott bedröflig! De gamle gubbarne hade icke någon vidare ömhetskänsla för sig sjelv och obetydliga fragment derav tillövers för någon annan!

En gång om året kunde vajteheren låta se att det fanns annat än en slö likgiltighet hos honom . Detta skedde vid höstmarknaderna: Då hade han fått sina marknadspengar och hade dessutom några 6 skillingar kvar av kalvapengarne. Så fort han kom på marknan kompletterade han sitt förråd av nödvändighetsvaror som vanligen under det gångna året blivet något

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No. 8477:48.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

derangerade! En messingkam, en fällkniv, En solring och en större flinta. Detta var allt vad han behöfde och troligen önskade han sig heller icke mera! Då det mesta är apokryfiskt för nutida menniskor torde en närmare redogörelse över föremålen vara nödvändigt.

Med messingskammen slätades håret till något på honom sjelv, varje söndag. Men varje dag använde han den till att befria de små kalvarne från flottar = (fästingar). Det gick fortare med kammen än plocka dem för hand! Fällknivar ansågs såsom lite förnämligare än täljknivarne, och voro derfor vad man säger: " På modet " ! Solringarne voro allmogens klockor! Gjorda av messing runda och försedda med en graderad skala inuti och hade utanpå en vridbar ring med ett litet hål. Genom att hålla ringen lodrätt och vrida ringen tills solen lyste genom hålet, kunde man av solstrimmans närhet till någon av siffrorna ini ringen avläsa på ett ungefär vad tiden var på dagen. Flintskärvor salubjödös då på alla marknader. De smärre skärvorna köptes för att skruvas fast vid bösslå-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:49.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-sarne. De större användes då man ville göra eld i spisen, eller som vajteheren måste göra: Slå eld i fria luften. Ett både svårt och tålmodigt göra, en blåsigt och regnig höstdag!

När heren förskaffat sig de nu omtalade föremålen var det knappast mera han ansåg sig behöva. Någon gång slog han på stort och köpte av någon knalle en "lommeduk" = fickduk. Denna nyttjade han dock aldrig utom vid julen. Då ville han visa att han kunde bära sig åt som herrskapsfolk, och inte snyta sig i fingrarna när han satt till bords med det öfriga folket kring julbordet vid högtidsmåltiden julafton.

Landtmäteriförordningen av 1827 gav dödsstöten åt de gamle vajteherarna. De upphörde därför icke med ens, ty det dröjde ännu ganska många år innan skiftet genomfördes överallt och i många byar bibehöll man den gemensamma betesgången fastän skogen var skiftad så att man vid huggning av skog numera ej kunde ta var som helst, utan måste hålla sig inom sitt avsöndrade område. Det dröjde till fram på 1870 talet innan skogar överallt erhölet gärdesgårdar mellan de olika hagarne

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 8477:50.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

överallt ! Vid 1860 talets början fanns trenne sådana vajte-
herar ännu i livet i våra orter. Tvenne av dessa lefde så
länge att jag både såg och talade med dem, båda voro ett de-
cennium äldre än det 18 de århundradet, Men jernförelsevis fris-
ka ehuru väl de aldrig egnat sin kropp den minsta omvårdnad.
Det berättades att en sådan here föllt följande yttrande:
Gu hjälpe den arme presten som ska tvätta o kamma sig varje
söndag han ska predika. Jag tvättar o kammar mig inte oftare
än varje julafton, o ja gruar = (gruvar = vara bekymrad) me
14 da i förväg förn jag vågar ta ihop med det !!

Om en annan here från Ebbamåla berättades, att när han
på julafton erhöill sin nya skjorta för året uttryckte han sin
tillfredsställelse så här: Dä va rätt bra, fo dän jag fick
i fjor börjar bli lite solkig! Från föregående Jul då han ta-
git sin nya skjorta på, hade den aldrig varit varken rengjord
eller ombytt !

Om herarnes säkerhet att under alla omständigheter för-
stå konsten att handskas med djur bevisas av följande. S. i
Askaremåla hade på en marknad inköpt en större tjur som skulle

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 8477:51.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta.
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ledas hem. Efter något sökande på stans krogar fann han sin vajtehere överförfriskad utan all måtta. Men så mycket instinkt fanns ännu kvar hos heren att han tycktes förstå att det var frågan om ett djur han skulle leda hem. Igenom stan gick det någorlunda ty der hade heren hjälp af ett par av gårdens torpare. Tjuren var folkilsken hvarför egaren icke vågade låta heren ensam ta hand om honom på gatorna. Kommen utanför Norre port fick heren för sig att han skulle rida hem på ryggen av tjuren. Om detta kunnat låta sig göra när heren varit nykter var det i hans nuvarande tillstånd rena omöjligheten. Hur han var i stånd att komma upp på tjurens rygg, vete Gudarne. Men så fort han kom upp kastade tjuren honom i backen. Av det myckna föregående dagarnes regn voro vägarne överallt som en dypöl. Både i Asarum och vid Hokadahl sågs heren ideligen försöka att rida, alltid med lika resultat. Men oaktat tjuren var en folkilsken krabat gjorde han inte heren den ringaste skada under hela vägen utan följde tåligt med på hans vingliga stråt. Det påstås av dem som åsett äventyret att: Det var tjuren

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 8477:52.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: August Holmberg
Härad: Bräkne Adress: Svängsta
Socken: Asarums Berättat av:
Uppteckningsår: Född år 1860 i Björnamåla, Asarum

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

som ledde hem heren, och icke tvärtom. Hem kom båda framemot morgonen. Det första heren gjorde var att vattna djuret. Derpå band han tjuren vid grinden och gick strax efter ett fång hö som han lade fram för djuret att äta. Lade sig sjelv sedan bredvid på marken och somnade. Trots han var genomvåt av dy som klibbat fast vid hans otaliga kullerbyttor och fastän oktobernatten var kall bekom det heren inte ett dugg. Hvad säger vår klemiga tids folk ?

Svängsta i Juni 1934.

Aug. Holmberg

Skriv endast på denna sida!